

10. Hankintatoimisto

Hankintaneuvottelukunnan kokoonpano, kokoukset ym. Neuvottelukunnan kokoonpano v. 1970 oli muuten sama kuin edellisenä vuonna, paitsi että jäseneksi dipl.ins. Kari Bergholmin tilalle valittiin toim.pääll. Aulis Liljeqvist.

Neuvottelukunta kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa.

Tärkeimmät neuvottelukunnan käsittelemät asiat olivat: kaupunginhallitukselle tehtävä esitys, joka koski kaupungin yhteishankintaelinten tehtäväjakoa kaksivuotiskautena 1970–1971 sekä lisäesitys kaupungin hankintaohjeiden eräiden kohtien tarkistamisesta ja muuttamisesta, näihin sisältyivät hankintojen salassapitoa ja esteellisyyttä koskevat asiat. Lisäksi käsiteltiin kysymystä siitä, missä määrin on otettu tai olisi syytä ottaa huomioon se seikka, että keskuksa tukkuliikkeiden kanssa käytävässä kaupassa saman myyjän kanssa asioivat useat kaupungin yhteishankintaelimet tai virastot ja laitokset. Mikäli ostot nousevat huomattaviin summiin, olisi perusteltua saada tästä lisäalennuksia. Asia jätettiin hankintatoimiston tutkittavaksi. Vielä käsiteltiin Helsingin ilma- ja melutoimikunnan mietintöä n:o I, joka jätettiin pöydälle tarkempaa selvitystä varten.

Hankintatoimisto on yksi kaupungin hankintaorganisaation yhteishankintaelimistä, joka on välittömästi kaupunginhallituksen alainen ja suorittaa tavaroiden ja palvelusten hankintaa kaupungin virastoille ja laitoksille.

Kaupunginhallituksen 23.3. yhteishankinnoista tekemän päätöksen mukaan hankintatoimiston tehtävänä on hoitaa seuraavat yhteishankinnat: paperitavarat ja koulutarvikkeet, toimistokoneet ja niiden huolto erikoiskoneita lukuun ottamatta, puhelinlaitteet, toimistokalusto, huoneistojen yleiskalustot, soittimet, talouskalusto, talouskoneet ja -kojeet, puhdistus-, siivous- ja kiilloitusvälineet sekä -aineet, talousastiat ja -tarvikkeet, ruokatarvikkeet, sanoma- ja aikakauslehdet, painatus- ja kirjansidontatyöt sekä monistustyöt.

Lisäksi toimiston tehtävänä on määrättyjen laitosten erikoishankintojen valmistelu ja omaa hankintaelintä vailla olevien laitojen avustaminen erikoishankinnoissa sekä hankintoihin liittyvien lausuntojen antaminen kaupunginhallitukselle ja lautakunnille.

Henkilökunta. Henkilökuntaan kuului 17 (18) vakinaista viranhaltijaa, tilapäisiä viranhaltijoita oli 3 (3). Työsopimussuhteessa oli 66 (47) työntekijää.

Virkavapautta myönnettiin sairauden ym. perusteella kaikkiaan 1 470 (600) työpäivää.

Helsinki-mitali myönnettiin kirjanpit. Annikki Särkisillalle, Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitali piirtäjä Eila Ylimutkalle ja Kunnallisvirkamiesliiton ansiomerkki toim. apul. Irja Ojalalle.

Kaupunginhallituksen koulutustoimikunnan järjestämille kursseille osallistui henkilökunnasta yht. 14 henkilöä. Lisäksi eräät henkilökuntaan kuuluvat osallistuivat muihin alan kursseihin ja suorittivat virkamatkoja

tutustuakseen oman alansa vastaaviin toimintoihin ulkomailla.

Toimitilat ja kalustohankinnat. Hankintatoimiston kertomusvuonna käytettävissä olleet tilat käsittivät yhteensä 2 220 (2 090) m², joista toimistotilaa oli 657 (640) m² sekä varasto-, työ- ym. tilaa 1 563 (1 450) m². Varasto- ja työtiloiksi yritettiin löytää yhtenäiset, toimintaan sopivat teollisuustilat ja tehtiin tätä koskevia esityksiä.

Omaan käyttöön hankittujen kalusteiden ja koneiden arvo oli 171 952 (11 068) mk.

Toiminta. Toimiston vastuualueelle kuuluvien artikkeleitten standardointiin kiinnitettiin jatkuvasti huomiota ja näitä koskevia neuvotteluja käytiin kaupungin laitosten ja hankkijoiden kesken. Hankinnat pyrittiin suorittamaan tämän mukaisesti. Toinen pääpyrkimys oli toimitusten ohjaaminen myyjiltä suoraan virastoille ja laitoksille niin suuressa määrin kuin se oli kaupungille edullista.

Hankintatoimiston jakeluvaraston, konekorjaamon ja offsetpainon avulla hoidettiin osa yhteishankinta-alueesta, muu osa perustui tarjousmenettelyyn ja hankinta- tai hintatasopimuksiin.

Elintarvikkeiden yhteishankintatehtävä siirrettiin elintarvikekeskukselta hankintatoimistolle 1.1.1970 alkaen tapahtuvaksi siten, että hankintatoimisto suoritti käytännölliset toimenpiteet ja elintarvikekeskuksen lautakunta päätti yhteishankinnoista siihen asti, kunnes lautakunnan johtosäännön muutos oli tältä osin vahvistettu.

Kaupungin sisäisen postin kuljetuksen hoito ja valvonta sekä Kallion virastotalon postikeskus siirrettiin hankintatoimiston hallintoon 1.11. lukien. Postikeskuksen henkilökunta, jonka muodosti postikeskuksen hoitaja, postitusapulainen ja 14 lähettä, siirtyi samasta ajankohdasta hankintatoimiston alaiseksi.

Uudeksi työyksiköksi perustettiin Kaupungintalon monistamo, joka aloitti toimintansa 16.10.

Tarjouspyyntöjä oli 98 (89), toimiston omia tilauksia 5 779 (4 923) kpl. Laskuja tarkastettiin ja käsiteltiin 49 000 (34 000) kpl.

Vuoden 1970 talousarvion mukaan yhteishankintojen arvo hankintatoimiston vastuualueella oli yhteensä 42 006 095 mk, josta elintarvikkeiden hankinnan osuus 18 597 794 mk.

Hankintatoimiston hankinnat kasvoivat elintarvikehankintojen johdosta markkamäärältään 79.44 %. Kokonaiskasvu v:een 1968 verrattuna oli 123 %.

Hankintatoimisto hoiti edelleen kaikkien yhteishankintaelinten hankintatiedotusten toimittamisen ja jakelun. Kertomusvuoden aikana uusittiin 245 hankintatiedotusten sivua.

Tärkeimmät esitykset ja käsitellyt asiat koskivat kaluston ja koneiden hankintoja eri virastoille ja laitoksille.

Kaupunginhallitukselle tehtiin esitys hankintatoimiston oikeuttamisesta suorittamaan itsenäisesti v:n 1971 aikana kaluston kerta-hankintoja, kunnossapitokustannuksia ja teteknillisten laitteiden hankintoja kaupunginhallituksen käytettäväksi merkityiltä tileiltä.

Hankintatoimisto antoi kaupunginhallituksen pyytämät lausunnot virastojen ja laitosten ehdotuksista kalustonhankintamäärärahoiksi v:n 1971 talousarvioon. Näitä oli 24 (26). Lisäksi annettiin 186 (142) kirjallista lausuntoa, jotka koskivat kalusteita, koneita ja kojeita. Niistä 50 (56) lausuntoa koski sairaaloiden hankintoja ja näiden arvo oli 1.7 (1.4) mmk.

Konelainaus toimintaa jatkettiin edelleen. Lainavarastossa oli 95 (101) toimisto-, talous-, konferenssi- ym. konetta tai kojetta.

Käytettyä kalustoa ja koneita tarjottiin virastoille ja laitoksille kirjeitse ja puhelimitse.

Elintarvikkeiden yhteishankinnan siirrettyä hankintatoimiston hoidettavaksi suunniteltiin ja kehitettiin sitä yhdessä kaupungin

laitosten kanssa. Hankintatoimisto järjesti eri laitosten emännille neuvottelutilaisuuden, jossa heillä oli mahdollisuus esittää omat toivomuksensa ja ehdotuksensa tulevia yhteishankintoja varten. Samalla perustettiin ns. makuneuvosto, jonka tehtävänä oli lähinnä laadun vertaaminen maistamalla sekä kaikkien emäntien edustaminen hankintakysymyksissä. Kokonaiskulutusmäärän ja laitosten toivomusten selville saamiseksi hankintatoimisto lähetti laitoksille 5 kyselylomaketta.

Kertomusvuoden aikana lähetettiin 10 tarjouspyyntöä. Tarjousten perusteella tehtiin hankintasopimukset, joihin sisältyvät kulutusmäärät ja hankinta-arvot tuoteryhmittäin olivat seuraavat:

		mk
Kahvi, tee, soke-		
ri ym.	700 000 kg	1 120 000
Margariinit ja		
ruokaöljyt ...	61 000 »	190 000
Lihajalosteet ...	100 000 »	420 000
Maitotaloustuot.		
nestemäiset ...	6 200 000 l	4 600 000
kiinteät	253 000 kg	1 530 000
Mallas- ja virvoitus-		
juomat ...	90 000 koria	390 000
Pakasteruoat ...	1 200 000 annosta	650 000
Einesruoat	6 040 000 »	3 000 000
Leipomotuotteet.	—	900 000
Säilykkeet ja pakasteet	49 000 kg	1 000 000

Tarjouksia vertailtaessa kiinnitettiin huomiota hinnan lisäksi tavaran laatuun sekä käyttäjien mielipiteisiin. Terveydellisten tutkimusten laboratorion tutkittavaksi annettiin mm. lihajalosteita, mehuja, marmelaadeja ja hilloja. Makuneuvosto kokoontui maistelemaan näitä tuotteita kaksi kertaa. Tämän lisäksi järjestettiin laitoksissa joitakin maistiaisia.

Elintarvikkeiden hankinta-arvo oli n. 18,6 mmk, josta hankintasopimusten piiriin vuoden lopussa kuului n. 14 mmk. Liha, jonka hankinta-arvo oli n. 3 mmk sekä tuoreet

elintarvikkeet, joiden hankinta-arvo oli n. 1,5 mmk, muodostivat suurimmat sopimukset ryhmät. Näiden kohdalla suurimpana vaikeutena olivat hintojen jatkuva vaihtuminen sekä laadun epätasaisuus.

Kertomusvuoden aikana tehtiin 36 elintarvikkeiden hankintasopimusta 23 eri toimittajan kanssa elintarvikekeskuksen lautakunnan toimiessa päättävänä elimenä. Tämän lisäksi hankintatoimisto antoi lausunnot suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnille eines- ja pakasteruokien hankinnoista.

Kertomusvuonna hoidettiin edelleen sairaaloiden, huoltolaitosten ja terveydenhoitoviraston käyttämien sairaalatarvikkeiden, n. 120 nimikkeen yhteishankinnat. Näitä hankintoja käsittelevä työryhmä, johon kuuluivat hankintatoimiston edustajan lisäksi välinehuoltokeskusten osastonhoitajat eri sairaaloista ym., kokoontui 7 kertaa. Sairaalarvikkeiden yhteishankintojen lisäksi käsiteltiin kokouksissa mm. muovikatetrien toksiisuutta, kertakäyttötarvikkeiden steriliteettivaatimuksia sekä kustannuslaskelmia, pakkaus- ja vaadittavien merkintöjen yhtenäistämistä, sterilien pakkausten säilyvyysaikoja, varastointia sekä sterilointikysymyksiä. Työryhmän seitsemän jäsentä teki opintomatkan Tukholmaan käyden alan näyttelyssä, tutustui eräisiin tuotanto- ja sterilointilaitoksiin sekä vieraili kahdessa suuressa sairaalassa.

Puhelinasiat. Kertomusvuoden aikana ostettiin 86 uutta puhelinosuutta. Vuoden päättyessä oli kaupungilla yhteensä 2 342 (2 256) Helsingin Puhelinyhdistyksen osuustodistusta, jotka jakautuivat sijaintipaikkansa mukaan seuraavasti:

	kpl
vaihteiden sarjaliittyminä ...	972 (872)
eri toimipaikoissa	1 268 (1 262)
viran- tai toimenhaltijoiden	
asuntopuhelimina	102 (122)
Yhteensä	2 342 (2 256)

10. Hankintatoimisto

Viran- tai toimenhaltijan omistaman puhelimen käytöstä virkatehtävissä kaupunki maksoi korvausta 280 puhelimesta. Puhelintyötilausten lukumäärä oli 712 (695). Vuoden lopussa oli 215 yksittäisliittymäpuhelimessa estolevy. Sisäisen puhelinluettelon painosmäärä oli 4 500 kpl ja painatuskustannukset 27 293 mk.

Puhelinvaihteita oli 72 (68), joissa oli 972 sarjaliittymää ja 7 497 alapuhelinta. Helsingin Puhelinyhdistyksen toimilupa-alueen ulkopuolella sijaitsivat Hirvihaaran vanhainkodin ja Outamon vastaanottokodin puhelinvaihteet. Estolaitteet asetettiin 51 vaihteeseen. Kahden vaihteen estolaitteet olivat rakenteilla. Ohivalintalaitteet oli Kallion virastotalon, Kaupungintalon, rakennusviraston, sähkölaitoksen, liikennelaitoksen ja Töölön virastotalon puhelinvaihteissa.

Vuoden 1970 aikana tilattiin seuraavat vaihteiden asennus- ja laajennustyöt: Käpylän ja Vuosaaren aluelääkärin vastaanottohuoneistojen, kuntasuunnittelurekisteritoimiston, Finlandia-talon, Koskelan sairauskodin, Töölön virastotalon sekä satamalaitoksen Länsisataman talletusvaraston asennustyöt. Kaksi viimeainittua työtä valmistui kertomusvuoden aikana ja muut työt v. 1971. Lisäksi kertomusvuonna valmistuivat ja otettiin käyttöön Kaupungintalon, Myllypuron sairauskodin, Kontulan aluelääkärin huoneiston, Kyläsaaren puhdistamon ja Nuorten työkodin puhelinvaihteet.

Niiden laitosten, jotka maksoivat edelleen itse puhelinmaksunsa, vaihteiden ja yksittäisliittymien puhelu- ja perusmaksut olivat seuraavat:

	V. 1969 mk	V. 1970 mk
Puhelumaksut	969 850	987 955
Perusmaksut	465 359	508 789
Vaihdevuokrat	251 832	252 507
Yhteensä	1 687 041	1 749 251

Yhteismäärärahasta suoritettujen laitosten puhelinmaksut olivat:

	v. 1969 mk	v. 1970 mk
Puhelimien siirrot, asennukset yms. ...	9 982	16 193
Puhelumaksut	206 739	161 875
Vuosimaksut	122 664	165 532
Puhelinluettelotekstit luettelossa HEL I	142 444	165 537
Hätäpuhelinjärjestelmän käyttökustannukset	132 094	—
Yhteensä	613 923	509 137

Painatusasiat ym. Kaupunginkanslian kanssa yhteistoiminnassa käytiin neuvotteluja kaupunginvaltuuston asiakirjojen valmistustavan muuttamisesta painatuskustannusten alentamiseksi sekä valmistuksen nopeuttamiseksi ja yksinkertaistamiseksi. Menetelmäksi valittiin IBM MT Composer System, jonka toteuttaminen siirtyi v:een 1971.

Helsingin kaupungin julkaisusarjassa valmistui n:o 24 teos »Helsingin kadunnimet» ja n:o 19 Helsingin kaupungin sairaalalaitoksen historian ruotsinkielinen painos sekä sen englanninkielinen lyhennelmä.

Kaupungintalon monistamossa, joka teki kaupunginkanslian offset- ja vahasmonistustyöt, työskenteli vakinaisesti 3 henkilöä.

Painatusalan yhteishankinta- ym. lukuja:

	V. 1969 1000 mk	V. 1970
Ulkopuolisten kirjapainojen ja sitomien työt, nettolas- kutus	2 650	2 623
Offsetpainon ja monistamon laskutus	569	557
Hankintatoimiston välittämät ilmoitukset nettohinnoin ...	791	958
Sanoma- ja aikakauslehtien tilausmaksut	191	215
Valojäljennöstyöt, nettolas- kutus	512	773

Toimiston suorittamia offset-töitä oli kaikkiaan 3 166 (3 034) kpl. Monistamon vahasmäärä oli 41 185 (37 473) sekä painosmäärä A4-koossa 4 635 124 (3 789 900) kpl.

Jakeluvarastotoiminta välitti kaupungin laitoksille pääasiassa toimistotarvikkeita, toimisto- ja talouspapereita sekä lomakkeita ja kaupungin julkaisuja. Varastonimikkeitä oli 741 (800). Pyrkimyksenä oli päästä suoriin toimituksiin myyjiltä laitoksille, mutta välivarastointia jouduttiin silti myös käyttämään. Varasto-ostot olivat 942 000 (984 000) mk, laskutus 980 000 (1 025 000) mk ja lähetysten määrä 10 000 (10 000) kpl.

Jakeluvaraston kiertoluku oli 4.8 (6.2) ja kierto nopeus 75 (58) päivää.

Konekorjaamon huoltokortistossa oli 9 500 (9 000) konttori- ja talouskonetta. Ulkopuolisten korjaamoiden kanssa tehtyjen huoltosopimusten piiriin kuului 1 800 (1 700) konetta ja oman korjaamon huoltoon 7 200 (7 300) konetta, joista huollettiin 2 900 (3 000) konetta. Koneiden korjauksiin käytettiin n. 2 500 työtuntia.

Konekorjaamo siirtyi uuteen huoltolaskutustapaan, ns. kunnossapitovelvoitukseen kertomusvuoden aikana. Koko vuoden laskutussumma oli 223 000 mk. Tavoitteena oli 205 000 mk, joten ennakkolaskelma ylitettiin 18 000 mk:lla eli 9 %:lla. Kulut nou-

sivat vuoden aikana n. 8 000 mk:lla, jolloin tilivuoden ylijäämäksi jäi 14 000 mk. Sairauspäiviä oli 178, 74 päivää enemmän kuin edellisenä vuonna. Mekaanikkojen koulutukseen käytettiin 130 (150) tuntia.

Ulkopuolisten korjaamoiden suorittamataan huollosta lähettämien laskujen lukumäärä oli 2 139 (1 479) kpl vastaten laskutus 207 000 (170 000) mk. Laskutuksen nousu 22 % eli 37 000 mk johtuu huoltomaksujen korotuksista ja konemäärän lisääntymisestä.

Huollettujen talouskoneiden lukumäärä oli 200 (100). Lukumäärän lisääntyminen johtui talouskonemekaanikon oman auton käytöstä huoltoajossa. Koneiden korjauksiin käytettiin 1 000 (900) työtuntia.

Konekorjaamo suoritti koneiden huolto toiminnan lisäksi muita tehtäviä, joista mainittakoon mm. seuraavat: testattiin markkinoilla olevat elektroniset laskukoneet osto toimintaa varten, jatkettiin v. 1969 aloitettua elektrostaattisten kopiokoneiden testausta sekä suoritettiin hankittavien pienoistietokoneiden ja kassaterminaalien tutkimuksia.

Menot. Hankintatoimiston menot kertomusvuonna olivat 1 437 475 mk.

Maksuunpantujen, rahatoimistolle lähetettyjen laskujen määrä oli 2 988.